

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

คำนิยามของคำว่าพลศึกษาที่ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาส่วนหนึ่งในกระบวนการศึกษาทั้งหมด และเป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดพัฒนาทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม และวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของแผนการศึกษาาระยะที่ ๓ (๒๕๐๕-๒๕๑๙) ได้กำหนดไว้ตอนหนึ่งว่า ส่งเสริมการศึกษาตามพลานามัยส่วนบุคคลและส่วนรวม เพื่อให้ประชาชนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความขยัน มีความรักหมู่คณะและประเทศชาติ ควบคู่ความหมายและความสำคัญของขบวนการดังกล่าว ย่อมมีผลโดยตรงถึงการปฏิบัติงานของครูพลศึกษา โดยเน้นให้เห็นว่า การเป็นครูนั้น ถ้าจะเป็นด้วยความรักและศรัทธาในอาชีพครูจริง ๆ แล้ว จะต้องทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ เพื่อทำงานให้สำเร็จสมดังความมุ่งหมาย โดยเฉพาะการเป็นครูพลศึกษา ยิ่งจะต้องคำนึงถึงบทบาทอันสำคัญที่ตนต้องกระทำเป็นอย่างมาก เพราะครูพลศึกษาจะช่วยพัฒนาคนได้ และการพัฒนาคนก็คือการพัฒนาประเทศชาตินั่นเอง ดังนั้นครูพลศึกษาจะเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านวิชาการอย่างเกียวย่อมไม่เพียงพอ จำต้องอาศัย ส่วนประกอบอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น ความสามารถทางด้านกีฬา ความสมบูรณ์ของสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับวิชาชีพ เพื่อให้เป็นผู้สามารถ ทำหน้าที่ได้

J. B. Nash, Physical Education, (New York : A.S. Barnes and Co., 1948), p.52.

๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๑๙ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕), หน้า ๔๔๖.

อย่างประสบผลสำเร็จในอาชีพหรือเป็นครูที่มีสมรรถภาพ เพราะนอกจากครูพลศึกษาจะต้องมีสมรรถภาพเช่นเดียวกับครูวิชาการอื่น ๆ แล้ว ยังต้องประกอบด้วยสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ อีก โดยเรื่องของสมรรถภาพนี้ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ คือ

คาร์เตอร์ วี. กูด (Carter V. Good) ให้ความหมายของคำว่า "สมรรถภาพ" ไว้ว่า เป็นความสามารถในการประยุกต์หลักการและเทคนิควิธีการในสาขาวิชานั้น ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ที่ปฏิบัติจริง ๆ^๑

ฮันส์ โอ. แอนเดอร์สัน (Hans O. Anderson) กล่าวว่า สมรรถภาพหมายถึงพฤติกรรมของครูที่เราจะสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมนี้จะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในทางบวก เช่นสมรรถภาพในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สมรรถภาพในการใช้เทคนิคการถาม เป็นต้น^๒ ส่วนโรเบิร์ต คัมบลิว ฮุสตัน (Robert W. Houston) ได้ให้ความหมายของคำว่า สมรรถนะพื้นฐาน (Competency-based) ไว้ว่า หมายถึงเกณฑ์มาตรฐานค่าที่สุกซึ่งแสดงระดับพื้นฐานของคุณค่าที่จะแสดงออก และคุณสมบัติที่ให้อบรมเชตของการปฏิบัติ^๓ และชมพันธ์ ญูชร ฌอชญา ได้แปลความหมายของ

^๑ Carter V. Good; Dictionary of Education, 3 rd ed. (New York : McGraw-Hill Book Co., 1973) : p.121.

^๒ Hans O. Anderson, "Competency-based Instruction for Science Teacher Preparation in Development Countries," (Mimeographed), Bangkok : PTST 1972 : 1 อ้างถึงใน สุพจน์ ศุภกุล "สมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาตามความต้องการของชาวเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

^๓ Robert W. Houston, อ้างถึงในมานพ ภาณีวิไลธรรม "สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและนครพนม," วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร, ๒๕๒๐, หน้า ๔.

คำ สมรรถนะพื้นฐาน (Competency-based) ไว้ว่า หมายถึงความรู้ ทักษะ และ เจตคติที่ดี เป็นครูที่ผู้มีการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย*

ในวงการศึกษามีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของครูที่ดี และกล่าวถึงความสำคัญและบทบาทของสมรรถภาพในการเป็นครูไว้ดังนี้

ครูที่ดีในทัศนะของสอ อดันตพงษ์ จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

๑. มีความรู้เหมาะกับชั้นที่สอนหรือรับนิเทศชม สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ ให้แก่นักเรียนได้ถูกต้องแจ่มแจ้ง ชัดเจน และแก้ไขสงสัยในวิชาที่สอนได้เป็นอย่างดี
๒. มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถปรับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แล้วดำเนินการสอนไปสู่จุดที่ตั้งไว้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสมควร
๓. มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี ปรับตนให้เข้ากับสังคม หรือ ชุมชนได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างฐานะของตนให้สูงและมั่นคงขึ้น
๔. มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี คือปฏิบัติตนตามศีล ๕ ประการ อย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจการงานในหน้าที่ รู้จักประหยัด เป็นคนมีเหตุผล ไม่ เชื่อง่าย ปฏิบัติตามกฎ กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณีและนโยบาย ของรัฐบาลอย่างบริสุทธิ์ใจ
๕. ต้องถือว่าโรงเรียนเป็นเสมือนบ้านของคน รู้จักปรับปรุงและรักษาความคอบคอบดูแลให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

* ชมพันธ์ ภูษธร อดุชญา, "แนวโน้มการจัดฝึกหัดครู," ครูปริทัศน์ ๒ (พฤษภาคม ๒๕๑๔) : ๔-๕.

๖. มีความสนใจในความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นที่ตนไปทำการสอน ถือว่าทุกคนเป็นญาติพี่น้อง ช่วยแก้ปัญหาหรือคอยช่วยเหลือสงเคราะห์กัน ใฝ่อย่างถูกต้องซื่อสัตย์ และมีความซื่อสัตย์

๗. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญอย่างจริงจัง และซื่อสัตย์นักเรียนและประชาชนให้มีความจงรักภักดีด้วย

๘. เป็นผู้สร้างความสามัคคี ไม่ทำตนเป็นผู้ทำลายความสามัคคี*

เกรียง เอี่ยมสกุล ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบเขตของงานวิชาการ ที่ครูต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดสมรรถภาพทางวิชาการแก่ครู ได้แก่ การศึกษาหลักสูตร การจัดทำโครงการสอน และบันทึกการสอนประจำวัน ใช้วิธีสอนที่เหมาะสมแก่นักเรียน ศึกษาและจัดทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ แล้วนำผลการสอนไปใช้แก้ไขการสอนของครู เตรียมและจัดทำอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวิธีสอน และสอนให้นักเรียนประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน^๒ ส่วนสาโรช บัวศรี กล่าวว่า การสร้างเสริมสมรรถภาพในการเป็นครูเป็นสิ่งสำคัญ และได้เสนอแนวทางในการสร้างสมรรถภาพในการเป็นครูไว้ดังนี้ คือ สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี โดยรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ พัฒนาการเด็ก การวางแผนการสอน เลือกวิธีสอน การประเมินผล การปกครองชั้นเรียน สามารถอบรมแนะแนวและปกครองได้เป็นอย่างดี สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบิดามารดา ผู้ปกครอง ใช้ผลของการวิจัยให้เป็นประโยชน์ สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดีและสามารถเป็นครูชั้นอาชีพโดยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพครู ยึดถือขนบธรรมเนียมของ ผู้เป็นครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* สย ชนันตพงษ์, "ครูที่ดี," ประชาบาล, ๗ (ตุลาคม ๒๕๒๒) : ๔-๕.

^๒ เกรียง เอี่ยมสกุล, โรงเรียนประถมศึกษามหาวิทยาลัย (พระนคร : โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา แผนกการพิมพ์, ๒๕๑๑), หน้า ๒๕๑.

อย่างเคร่งครัด ส่งเสริมตนเองให้งอกงามทั้งด้านวิชาการอยู่เสมอ*

คำกล่าวที่ได้ยินกันอยู่เสมอว่า ครูคือแม่พิมพ์นั้นย่อมมีความหมายตรงตัวว่า ครูเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์ ครูจึงกลายเป็นผู้นำของนักเรียน รวมถึงประชาชนและชุมชนด้วย ครูจึงต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมธ เมธสิมา กล่าวถึงความรับผิดชอบของครูว่า ครูจะต้องมีความรับผิดชอบต่อเพื่อนครูอาจารย์ ผู้บริหาร ชุมชน และอาชีพการสอน เพราะการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพสูงนั้น ครูต้องสนใจ เพลิดเพลินกับอาชีพของตน ชี้แจงตรงต่อหน้าที่ ทำตามปรัชญาที่ตนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียนในวิถีทางที่ถูกต้อง การถ่ายทอดวิชาความรู้ต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์มากกว่าทำลายและขัดแย้ง^๒ จะเห็นได้ว่า ครูซึ่งเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์มามาก ย่อมรู้และเข้าใจโลกของเด็กเป็นอย่างดี จึงควรเอาใจใส่ช่วยเหลือและเข้าใจปัญหาของเด็ก ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็นและเอาอย่าง เมื่ออยากให้เด็กมีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียวกัน ครูก็ควรประพฤติและทำให้เด็กเห็น จึงมีทัศนคติที่ดีต่อกัน ย้ำลึ้มว่า ตัวอย่างที่ดีมีค่าเหนือคำสอนใด ๆ ทั้งสิ้น^๓

ในด้านการวิจัยถึงคุณลักษณะของครูที่กึ่งนั้น ปีพ.ศ.๒๕๑๕ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้วิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สังคมต้องการผลการวิจัย ปรากฏว่า ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนตลอดเวลา ยึดมั่นในวัฒนธรรม มีความประพฤติดี หลีก

* สารีข นวัศรี, "การตั้งความมุ่งหมายของชีวิตของนักเรียน นิสิต นักศึกษา," เอกสารการนิเทศฉบับที่ ๑๑๔ (กรมการฝึกหัดครู, หน่วยศึกษานิเทศก์) : หน้า ๘๓-๘๑.

^๒ เมธ เมธสิมา, "บทบาทความรับผิดชอบของครู," วารสารสามัญศึกษา ๗ (กรกฎาคม ๒๕๑๔) : ๑๔-๒๑.

^๓ เฉลียว ปิ่นทอง, "ความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครองและนักเรียน," วารสารสามัญศึกษา ๘ (เมษายน ๒๕๑๔) : ๒๑-๒๒.

เลี้ยงอบมายมุขทั้งปวง มีความรู้กว้างขวางและทันสมัยเสมอ มีทักษะในการสอน โดยใช้อุปกรณ์ ประกอบบทเรียน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควบคุมบรรยากาศของห้องเรียนให้นักเรียน ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับนักเรียน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีลักษณะเป็นผู้นำ มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ กิริยาวาจาดี แต่งกายสุภาพ งานอภิเวทที่ฝึกกฎหมาย และศีลธรรมไม่ควรทำ

ในปีที่ขอมาคือ พ.ศ. ๒๕๑๖ กรมการฝึกหัดครูที่ ๓ ศึกษาวิจัย คุณลักษณะของครูที่ดีอีก โด้นการวิจัยครั้งนี้ ครูควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัยเสมอ และนำความคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงงาน มีความสามารถในการสอนและรู้จักใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ รวมถึงการ เตรียมการสอนอย่างตั้งใจ มีคุณธรรม เช่น มีความยุติธรรม เมตตาคุณา มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา รักและเอาใจใส่นักเรียน เป็นต้น มีความประพฤติเรียบร้อย มีมนุษยสัมพันธ์ดี สุขภาพดี ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเข้าใจในกระบวนการปกครอง แบบประชาธิปไตย และมีศรัทธาในอาชีพครู^๒ การวิจัยของ ล้อม ไชยสร ในปีพ.ศ. ๒๕๑๐ พบว่า ลักษณะของครูที่นักเรียนชอบมากที่สุดได้แก่ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พุดจาสุภาพอ่อนโยน ความเป็นระเบียบ และวางตัวได้เหมาะสม พุทธิจักเจน สอนเข้าใจง่าย มีความซื่อสัตย์ รักความก้าวหน้า ขยันขันแข็งและยกตน พุทธิจริงทำจริง รักและเมตตาคุณาค่อนักเรียน ช่วยเหลือนักเรียนได้ในคราวจำเป็น ใจดี สุขุมเยือกเย็น มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริงอยู่เสมอ

^๑ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ, (พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๓๓-๔๕.

^๒ เฉลียว นูริภักดิ์ และคณะ, ลักษณะของครูที่ดี, (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๘), หน้า ๑๘๒.

สุขภาพสมบูรณ์และมีความยุติธรรม*

ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูพลศึกษา เท่าที่ศึกษาค้นคว้าพบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ จินตนา กลสิกร วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความต้องการการครูพลศึกษาระหว่าง โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัย ปรากฏว่า ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลต้องการครูพลศึกษาที่เคร่งครัดในระเบียบ พุคจาเนียบชาติ มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงและใช้แบบทดสอบใดก็ได้ ซึ่งแตกต่างไปจากความต้องการของครูใหญ่ โรงเรียนราษฎร์^๒

ในปีพ.ศ. ๒๕๒๒ นามิต นิลบาท ได้วิจัยถึงคุณลักษณะของครูพลศึกษา ที่พึงปรารถนา ปรากฏว่า ครูพลศึกษาคควรมีลักษณะในก้านต่าง ๆ ดังนี้

- ๑. ก้านการสอน ควรเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจความมุ่งหมาย ของหลักสูตรทางการพลศึกษา และรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ
- ๒. ก้านสุขภาพทางกายและทางจิต ควรเป็นผู้มีความแคล่วคล่องว่องไว และมีสมรรถภาพทางกายดี
- ๓. ก้านวิชาการ เป็นผู้มีความรู้เรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียน กิจกรรมพลศึกษา และเอาใจใส่ป้องกันโรคคคคคคค

003944

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ล้อม ไชยสร, "ลักษณะครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชายมัธยมต้นโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๑๐," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐, หน้า ๖๐.

^๒ จินตนา กลสิกร, "การเปรียบเทียบความต้องการการครูพลศึกษาระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร," ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา ภัคดีวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗, หน้า ๓๘.

๔. คำนบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีการควบคุมอารมณ์และอกทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
ทั้งปวง
๕. คำนคุณธรรม ความประพฤติและการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เป็นผู้มีความรับผิดชอบ
ในหน้าที่การงาน และซื่อสัตย์สุจริต
๖. คำนมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี และให้ความร่วมมือใน
กิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน
๗. คำนการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างที่ดีและรักษา
ความลับของนักเรียน
๘. คำนการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักษาความลับของราชการ
๙. คำนความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้ที่มีความภูมิใจใน
อาชีพ มีสัจจะและซื่อตรงต่อตนเอง
๑๐. คำนการกีฬา และความสามารถทางการกีฬา เป็นผู้ที่สามารถสอนและเข้า
ร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่าทางของนักกีฬา*

จากการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนักการศึกษา ตลอดจนผลการวิจัยต่างประเทศ
เกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา ก็ปรากฏว่ามีความคิดเห็นคล้ายกันคือ เจสเซ เฟียร์ริง
วิลเลียมส์ และคลิฟฟอร์ด แอล. ไบรเนล (Jesse Feiring Williams and Clifford
L. Brownell) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ควรได้รับการฝึก
อบรมอยู่เสมอ ควรทำหน้าที่ทางานเกี่ยวกับ ทางคานพลศึกษา และต้องรู้ขอบข่ายของกิจ-

* ฉานิก โฉมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยม
ศึกษาในกรุงเทพมหานคร," ปรวิญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา มัธยมศึกษาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒, หน้า ๖.

กรรมพลศึกษา เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมทางพลศึกษา เพื่อจะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ นอกจากนั้น ครูควรมีการเตรียมการสอนอย่างดี สนใจทางวิชาการ และมีประสบการณ์^๑ ส่วนอาร์เทอร์ จี มิลเลอร์ และโดโรธี เอ็ม แมสเสย์ (Arthur G. Miller and Dorothy M. Massey) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จว่าจะต้องมีคุณสมบัติทั่วไปคือ มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวได้ดี มีพื้นฐานทางการศึกษาที่กว้าง มีประสบการณ์เพียงพอ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีมาตรฐานทางศีลธรรมสูง มีสุขภาพทางกาย และจิตดี นอกจากนี้แล้ว ครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน มีความเข้าใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล^๒ และในปีเดียวกันนี้ ลอว์เรนซ์ เอ. เพป และ หลุยส์ อี. มีนส์ (Laurence A. Pape and LOUIS E. Means) ได้แบ่งลักษณะของครูพลศึกษา ออกเป็น ๕ ประเภทคือ

๑. ครูที่รู้สึกว่าการรับผิดชอบส่วนใหญ่ของเขาคือการสอนกิจกรรมแก่นักเรียน สนใจนักเรียนน้อย แผนการสอนไม่ค่อยกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน
๒. ครูที่เคร่งระเบียบวินัยในชั้นเรียนมากเกินไป เขาจะรู้สึกว่าเขาไม่ต้องรับผิดชอบต่อการสอนทักษะพื้นฐานให้นักเรียน
๓. ครูที่ไม่เข้าใจบทบาทของพลศึกษาอย่างแท้จริง โดยคิดว่าทฤษฎีนั้นนำมาปฏิบัติไม่ได้
๔. ครูที่ยึดถือหนังสือและตารางสอนเป็นสำคัญ ทัศนคติในชั้นเรียนของเขาคืองานที่จะต้องทำให้เสร็จ

^๑ Jesse Feiring Williams and Clifford L. Brownell, The Administration of Health and Physical Education, 3rd ed. (Philadelphia : W.B. Saunders Company, 1948), pp.200-231.

^๒ Arthur G. Miller and Dorothy M. Massey, A Dynamic Concept of Physical Education for Secondary Schools, (London Prentice - Hall, 1963), pp.11 - 12.

๕. ครูที่ไม่เชื่อในคุณค่าของการพลศึกษาในชั้นเรียน โค้ชกีฬาประเภทต่างๆ หรือ ครูเต้นรำ เห็นว่ากิจกรรมอื่น ๆ มีความสำคัญน้อยกว่าสิ่งที่เขามีความชำนาญอยู่แล้ว

นอกจากนี้เขายังโลกกว้างอีกกว่า ครูที่มีประสิทธิภาพคือ ครูที่ทำงานโดยมีความ ยึดหยุ่น เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนอย่างกว้างขวาง เข้าใจการใช้พลศึกษาในการเรียน การ สอน ใช้ทักษะที่เหมาะสมในการเรียนการสอน รู้ว่าจะสอนกิจกรรมนั้นได้อย่างไร และตระหนัก ถึงความซับซ้อนของขั้นตอนการเรียนการสอน ครูพลศึกษาควรจะมีคุณลักษณะพิเศษคือ มีสุขภาพและ ทางการเคลื่อนไหวดีมาก เชื่อว่าพลศึกษาไม่ใช่การเล่นกีฬาอย่างเฉียว ศึกษาหาความรู้ เพิ่ม เติมอยู่เสมอและต้องเป็นที่ชื่นชมของบุคคลทั่วไป พฤติกรรมที่จะทำให้เป็นผู้เชี่ยวชาญได้ควรมีดังนี้ ส่งเสริมให้ผู้อื่นพูดถึงความสนใจของเขา จำชื่อเพื่อนใหม่และความสนใจของเขาได้ เคารพ ต่อความคิดของผู้อื่น ไม่เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา กระจุกคนอื่น ให้ทำและพูด มองเห็นความคิดของแต่ละคน แสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการโต้แย้ง เป็น สมาชิกที่ดีของกลุ่ม ให้คำแนะนำแก่คนอื่น ๆ ได้ มีอิทธิพลทำให้คนมาทำงานหรือร่วมกิจกรรม ด้วยกัน การปรากฏตัวเป็นที่ประทับใจแก่คนทั่วไป มีคุณสมบัติที่จะควบคุมพฤติกรรมของคน*

ในปี คศ. ๑๙๖๔ คาร์ล คัมบลิว บุควอลเตอร์ และ เอช. ไอ. แวนเดอร์ แซวิก (Karl W. Bookwalter and H.I. Vander Zwaag) โลกกว้างถึงคุณสมบัติ ของผู้ที่จะมี อาชีพเป็นครูสอนพลศึกษาว่าจะต้องประกอบด้วยแรงจูงใจในการสอน มีพื้นฐานทางด้าน วิทยา ศาสตร์ ได้รับการศึกษาอบรมและมีกิจกรรมทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะ มีความรู้ ทักษะ ความ ชำนาญเฉพาะอย่าง มีความรู้ทางการศึกษา มีการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการ

* Laurence A. Pape and Louis E. Means, A Professional Career in Physical Education, (New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1963), pp.17 - 216.

ไวยากรณ์และศีลธรรมอันดี^๑ ส่วน ชาร์ลส์ ซี. โคเวลล์ และฮิลดา เอ็ม. ชเวน (Charles C. Cowell and Hilda M. Schwehn) ก็กล่าวว่า ครูที่จะสอนพลศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบของคุณสมบัติในตัวครูคือ บุคลิกภาพของครู ความรู้และทักษะ ความสนใจในงานและทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ในโรงเรียน^๒

ในปี คศ. ๑๙๖๗ จอห์น อี. นิกสัน (John E. Nixon) กล่าวถึงครูพลศึกษาว่า สิ่งที่เป็นในตัวของครูพลศึกษาคือ ต้องมีทักษะทางพลศึกษาที่อยู่ในระดับสูง กระจับกระจ่าง มีสุขภาพกายที่ดี ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีอารมณ์มั่นคงและสมดุล มีความเป็นผู้นำ และหนักแน่นกว่าเอกสาร นอกจากนี้แล้ว เขายังได้รวบรวมคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ได้จากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้ ครูพลศึกษาจะต้องปรับตัวได้ดี เฉลียวฉลาด อยากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งต่าง ๆ เป็นที่ฟังของคนอื่น ๆ ซื่อสัตย์ รอบรู้ ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น คัดสินใจดี ให้ความร่วมมือ รู้จักการต่อสู้ และเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลที่พบเห็น^๓

ชาร์ลส์ เอ. บูเชอร์ (Charles A. Bucher) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาว่าควรจะมีดังนี้คือ

^๑ Karl W. Bookwalter and H.I. Vander Zwaag, Foundation and Principles of Physical Education, (Philadelphia : W.B. Saunders Company, 1964), p.11.

^๒ Charles C. Cowell and Hilda M. Schwehn, Modern Principles and Methods in Secondary School Physical Education, 2nd ed. (Allyn and Bacon Inc., 1967), p.59.

^๓ John E. Nixon, Lauce Flanagan and Florence S. Fredericle-son, An Introduction to Physical Education, (London : Philadelphia W.B. Saunders Company, 1967), pp.4 - 8.

๑. ได้รับการฝึกฝนทางการพลศึกษามาย่างดี มีความกระตือรือร้น มีวินัย ธรรมเนียมวินัย สุขภาพดี อารมณ์มั่นคง ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี ปรับตัวได้ดี มีคุณสมบัติในการคิด ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ สนใจในสวัสดิภาพของนักเรียน และสนใจในการทำงาน

๒. มีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีพื้นฐานทางคุณสมบัติทางกีฬา เฉลียวฉลาด เป็นนักวิชาการ บุคลิกภาพดี มีความรู้ในค่านิยมการสอน

ครูพลศึกษาจะทำหน้าที่นอกเหนือไปจากครูวิชาอื่น ๆ คือ ช่วยให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทักษะทางกาย ทางกีฬา ความอดทน ความกระตือรือร้น มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นผู้นำ นอกจากนี้แล้ว ยังต้องมีศีลธรรมสูง บุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่พิการทางร่างกายและหน้าที่ของร่างกาย มีอวัยวะที่เคลื่อนไหวได้ดี มีลักษณะทางกลไกการเคลื่อนไหวดี มีสามัญสำนึกสูง เป็นนักวิชาการอย่างมาก มีคุณสมบัติทางสังคมดี สนใจการสอน ถือว่าการสอนเป็นวิชาชีพอันดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่น นอกจากนี้ บุชเชอร์ ยังได้กล่าวถึงความคิดเห็นของ แจ็คสัน (Jackson) อีกด้วยว่า เขาเห็นว่า ครูพลศึกษาจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ เชื่อในคุณค่าของการสอนและการเป็นผู้นำ ส่งเสริมสวัสดิภาพของทุกคน มีความรับผิดชอบ เข้าใจในพฤติกรรมของบุคคลวัยต่าง ๆ เข้าใจสังคมและพฤติกรรม มีความคิดในเรื่องชุมชน มีคุณสมบัติทางสมองและมีสามัญสำนึกเหนือระดับเฉลี่ย มีสุขภาพสูงกว่าระดับเฉลี่ย มีเสียงดีและสติปัญญาดี ใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอารมณ์ขัน และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน

ในปี คศ. ๑๙๓๒ บิวเจอร์ (Bucher) ยังได้กล่าวถึงการสำรวจ คุณสมบัติครูพลศึกษาที่เกิดวัยบุบอายุ ๑๘-๒๘ ปี เชื่อว่ามีความจำเป็นสำหรับผู้นำใน นิวยอร์ก (New York) ปี คศ. ๑๙๖๐ คือ

- มีความคิดดี ๒๙%
- ทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี ๒๘%
- มีความรู้และทักษะ ๒๒%

ความสุภาพเรียบร้อย ความประพฤติดี ๒๒%
 มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ๒๑%
 รูปร่างหน้าตาดี รูปร่างรอบตัว ๑๖%
 แข็งแรง เป็นนักสู้ที่ดี ๑๐%

จากนั้นเขายังได้สำรวจทัศนคติของกลุ่มครูในขนาดของสหรัฐอเมริกาที่มีต่อการสอน
 พลศึกษาพบว่า ครูอาจประสบผลสำเร็จตามเกณฑ์การสอนได้ ถ้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่ม เป็น
 สมาชิกของชุมชนต่าง ๆ รู้จักชนิดของคน มีความเห็นอกเห็นใจ มีเพื่อนอยู่ในวงกว้าง และ
 แสวงหาเพื่อนอยู่เสมอ ชอบศึกษาหาความรู้จากวิชาต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน มี
 อารมณ์ขัน มีสุขภาพทางกายและจิตดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ ๆ

เกรย์สัน คอททรี (Greyson Daugherty) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมี
 ลักษณะดังนี้ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อส่งเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดีเป็นที่น่าพอใจ ครูที่ประสบ
 ความสำเร็จมักจะเป็นมิตร ชอบแสดงออกและมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี มีความรู้ คู่คนเคยกับ
 ทักษะและเทคนิคทุกอย่างที่จำเป็นต่อการสอนพลศึกษา อุทิศเวลาและตัวเอง กระตือรือร้น สน
 ใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สนใจในวิชาชีพ ปรับปรุงสถานภาพของตนโดยการวิจัยศึกษา
 เข้าร่วมสมาคมวิชาชีพ มีจุดหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน รู้จัก
 เลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสม มีสุขภาพที่ทั้งทางกายและจิตใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีน้ำ
 เสียงในการพูดดี สุภาพ นอกจากนี้ควรมีลักษณะพิเศษคือ รู้และปฏิบัติตามปรัชญาทางการพล
 ศึกษา สามารถตอบคำถามทางพลศึกษาและสามารถสาธิตการสอนกิจกรรมพลศึกษาได้ มีลักษณะ
 ภายนอกเป็นที่น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็น มีความคุ้นเคยกับระบบโรงเรียน นอกจากนี้ คอททรี
 (Daugherty) ยังได้กล่าวถึงงานวิจัยของจอห์น บาร์ริการ์ (John Barrigar)

* Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education,
 6th ed. (Saint Louis : Mosby Company, 1972), pp.560 - 597.

ซึ่งเขียนในหนังสือที่เกี่ยวกับผู้อำนวยการทางวิชาพลศึกษา ซึ่งมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "Director of Physical Education" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่และผู้บริหาร ๓๐ เมือง เพื่อให้เขาตอบว่า ครูพลศึกษาที่เขาปรารถนาควรมีคุณสมบัติเช่นไร ก็ได้คำตอบดังนี้คือ

- ๑. มีบุคลิกภาพที่ดี ลักษณะที่ดี มีอารมณ์มั่นคง
- ๒. มีวุฒิทางพลศึกษาก่อนที่จะทำการสอนพลศึกษา
- ๓. มีภูมิหลังทางด้านวัฒนธรรมกว้างขวาง
- ๔. เข้าใจและชื่นชมสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการสอน
- ๕. สนใจสอนเด็กมากกว่าสอนเนื้อหา
- ๖. มีความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็กและพัฒนาการของเด็ก
- ๗. มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก เพื่อนครูและผู้บริหาร
- ๘. เข้าใจภาวะหน้าที่ของงานพลศึกษาที่หลักสูตรกำหนด และสนใจโปรแกรม

ทั้งหมดของโรงเรียน

- ๙. สนใจและพยายามปรับปรุงวิชาชีพของตน
- ๑๐. สามารถบอกความหมายทางการพลศึกษาแก่คนอื่นได้
- ๑๑. สาธิตกิจกรรมที่น่าพอใจแก่เด็ก
- ๑๒. สามารถสาธิตทักษะเบื้องต้น และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกิจกรรม

พลศึกษา

- ๑๓. มีความเป็นอิสระ ยุติธรรม และเคารพต่อบุคคลทุกคนโดยเฉพาะเด็กที่

พิการและมีความสามารถต่ำกว่าปกติ*

* Greyson Daugherty, Effective Teaching in Physical Education for Secondary Schools, (Philadelphia : W.B. Saunders Company, 1973), pp.66 - 76.

จากเอกสารที่แสดงความคิดเห็นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า ครูพลศึกษา จำเป็นต้องมีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ หลายประการ ตลอดจนทักษะที่จำเป็น อย่างยิ่งสำหรับครูพลศึกษา และครูพลศึกษาจะต้องได้รับการฝึกฝนอบรม เพื่อจะได้นำเอา สมรรถภาพเหล่านั้นไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนของครูพลศึกษา มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย